

Det kongelige danske geografiske Selskab.

Selskabets Protektor er **Hs. Majestæt Kongen**,
og dets Præsident er **Hs. kgl. Højhed Kron-
prinsen**.

Selskabets Bestyrelse bestaar af:

Ravn, Viceadmiral, 1ste Vicepræsident.
Schroll, Generaløjtnant, 2den Vicepræsident.
Augustin Gamél, Etatsraad.
Le Maire, Generalmajor.
H. Scharling, Dr. theol., Professor ved Universitetet.
Valdemar Schmidt, Dr. phil., Professor.
Thrige, Professor.
Warming, Dr. phil., Professor ved Universitetet.
O. Irminger, Kommandør, Sekretær.

Selskabets Raad bestaar af:

Ussing, Dr. phil., hlv. Professor ved Universitetet, Raadets Formand.
Emil Madsen, Oberst, Viceformand.
Bagger, Højesteretssagfører.
Bloch, Rektor.
A. Feddersen, Fiskerikonsulent.
Arnold Gamél, Grosserer, Cand. med. & chir.
C. A. Garde, Kontreadmiral.
C. Grønlund, Professor.
C. Hansen, Lektor ved Landbohøjskolen.
G. Holm, Kommandør i Flaaden, Direktør for Søkortarkivet.
A. Hovgaard, Kaptajn i Flaaden.
Hørring, Gehejmeetsraad.
J. A. D. Jensen, Kaptajn, Navigationsdirektor.
Krabbe, Herredsfoged.
P. Lauridsen, Skoleinspektør.
Troels Lund, Dr. phil., Professor.
P. Müller, Dr. phil., Kammerherre, Overfører.
Nieuwenhuis, Oberst i Artilleriet.
A. Paulsen, Bestyrer af Meteorologisk Institut.
Rosenstand, Gehejmeetsraad, Kabinetssekretær.
J. L. A. Kolderup-Rosenvinge, Dr. phil., Docent.
H. P. Rothe, Kommandør.
Ryberg, Kontorchef i den kgl. grønlandske Handel.

K. Rordam, Dr. phil., Geolog.
K. J. V. Steenstrup, Dr. phil., Geolog.
Stephensen, Direktør for den kgl. grønlandske Handel.
Th. Thoroddsen, Dr. phil.
Wandel, Kontreadmiral i Flaaden.
Willame-Jantzen, Cand. math., Underbestyrer ved Meteorologisk Institut.

Selskabets Guldmedalje (stiftet 1890) er tildelt:

Fridtjof Nansen, Dr. phil., Professor ved Universitetet i Kristiania.
G. Holm, Kommandør i Flaaden, Direktør for Søkortarkivet.
Sven Hedin, Dr. phil.
Th. Thoroddsen, Dr. phil.
G. C. Andrup, Premierløjtnant i Flaaden.

Selskabets Æresmedlemmer ere:

H. Mohn, Professor, Chef for Meteorologisk Institut i Kristiania.
A. E. Nordenskiöld, Friherre, Professor i Stockholm.
L. Palander af Vega, Kontreadmiral i den svenske Flaade.
Fridtjof Nansen, Dr. phil., Professor ved Universitetet i Kristiania.
Guido Cora, Professor i Turin.
Otto Sverdrup, norsk Skibsfører.
Erich v. Drygalski, Dr. phil., extraordinær Professor i Geografi ved Universitetet i Berlin.

Selskabets korresponderende Medlemmer ere:

A. de Richelieu, Admiral hos Kongen af Siam.
J. Henningsen, Direktør.
Cl. Odhner, Professor ved Universitetet i Lund.
Th. Thoroddsen, Dr. phil.
J. C. Poestion, Literat i Wien.
Carl Lumholtz, Cand. theol., Kristiania.
H. v. Schwerin, Baron, Professor i Geografi ved Universitetet i Lund.
L. Bertholon, Dr., Præsident for „L'Institut de Carthage“.
Gauckler, Museumsinspektør i Tunis.
Ernst v. Hesse-Wartegg, Generalkonsul.
Frank Vincent, amerikansk rejsende og Forfatter.

Selskabets livsvarige Medlemmer ere:

Hs. Højhed Johan, Prins til Slesvig-Holsten-Sønderborg-Glücksborg.	C. H. v. Grevenkop-Castenskiold, Hoffjægermester, Frederikslund.
Vald. Schmidt, Dr. phil., Professor.	Fugl, N., Overbanemester, Thisted.
Frantz Adolph, Grosserer.	Reusch, Dr. phil., Kristiania, Bestyrer af den norske geologiske Undersøgelse.
Fr. Tutein, Godsejer, Gurrehus.	A. de Richelieu, Admiral hos Kongen af Siam.
Hennings, Cand. polit., Direktør.	Kristiansen, Kaptajn i Siam.
Sporon, Kammer- og Jagtjunker.	Lüttichau, Kammerherre, Tjele.
P. Lindegaard, Fabrikejer.	Madsen, H. P., Apoteker, Ass. farm.
Lindegaard, Frue.	Nielsen, Generalkonsul, Rio Janeiro.
Neijendam, Grosserer.	Aug. Gamél, Etatsraad.
Schulin, Zeuthen, Greve, Tølløse.	Emma Gamél, Etatsraadinde.
Rafn, Christiane, Frøken.	Martin R. Henriques, Vexelmægler.
Rafn, H., Frøken.	H. Krag, Direktør, Næstved.
Rafn, Caroline, Frøken.	Cyrille Gamél, Hr.
Rafn, D., Frøken.	Eigil Knuth, Greve, Premierløjtnant i Livgarden.
Rafn, H. Adjunkt.	Marie Dymphna Knuth, Grevinde.
E. Neergaard, Enkefrue.	Marguerite Gamél, Frøken.
V. Holstein, Komtesse, Sofiehøj.	

Selskabet talte d. 1ste Januar 750 Medlemmer, hvoraf 35 ere livsvarige.

Selskabets *Kasserer* (og tillige dets Hovedkommissionær) er Boghandler *V. Oscar Sotofte*, og dets *Revisorer* ere: *Blangstrup*, Kaptajn i Hæren, og *A. P. H. Lund*, Fuldmægtig i det kgl. Stempelpapirforvalter-Kontor.

I det første Møde i Vinteren 1900—1901 overrakte Selskabets første Vicepræsident, Hs. Excellence Viceadmiral *Ravn*, *Selskabets Guldmedalje* til Premierløjtnant i Flaaden *G. C. Amdrup*, der derpaa holdt Foredrag om *den østgrønlandske Expedition* med Fremvisning af Lysbilleder.

Mødet, der afholdtes i Koncertpalæets store Sal, aabnedes af Vicepræsidenten, der oplæste følgende Telegram fra Fredensborg fra Selskabets Præsident, *Hans kongelige Højhed Kronprinsen*:

„Jeg beder Dem herved bringe Løjtnant Amdrup min hjertelige Lykønskning, idet jeg meget beklager ikke at kunne være tilstede og selv høre Beretningen om hans interessante og for Videnskaben saa betydningsfulde Rejse.“

Frederik,
Kronprins.

Et af Vicepræsidenten for Hans kongelige Højhed udbragt Leve besvaredes med ni kraftige Hurraraab af Forsamlingen.

Vicepræsidenten overrakte derpaa Premierløjtnant Amdrup Guldmedaljen med omtrent følgende Ord:

„Mine Damer og Herrer!

Naar jeg idag som det kgl. danske geografiske Selskabs ene Vicepræsident staar paa denne Plads, da er det i den glædelige Anledning at skulle overrække Selskabets Guldmedalje til Premierløjtnant Amdrup af Flaaden, Lederen af den nu afsluttede østgrønlandske Expedition, der er bleven udført efter en med den største Omhu forberedt og udarbejdet Plan, og hvis lykkelige Hjemkomst med et rigt videnskabeligt Udbytte har vakt saa almindelig Glæde i vide Kredse.

Jeg skal ikke her gaa nærmere ind paa Expeditionens Oprindelse, paa dens Plan, Udrustning og Udbytte — det maa forbeholdes andre — men blot minde om, at der i det geografiske Selskabs Love findes en Paragraf, hvorefter „Selskabets Guldmedalje kan gives til saadanne, der i væsentlig Grad have virket for den geografiske Videnskab“, og ingen kan vel siges at virke bedre i den geografiske Videnskabs Tjeneste end den, der udforsker Egne, som ingensinde tidligere have været betradte af noget civiliseret Menneske.

Dette har De gjort Løjtnant Amdrup.

Naturforholdene iaar have vel begunstiget Deres Gjærning, men vi vide alle, at Havet er lunefuldt, og er dette Hav opfyldt med den sværeste og vanskeligste Is og maa befares i en lille Jolle, ja, da skal der sandelig Mands Mod og Mands Snille til at komme igjennem med et Foretagende som det, der præsteredes ved Deres Baadfart langs med den saakaldte Bløsevilles Kyst.

Tak for, hvad De og Deres Ledsagere, baade de tre i Jollen og de i Skibet „Antarctic“, have udrettet under vort kjære, gamle Flag, og jeg beder Dem modtage denne Medalje som et Minde om det kgl. danske geografiske Selskabs Beundring og Tak for mandig Daad i Videnskabens Tjeneste!“

Levende Bifald hilste Hs. Excellences Ord, hvorpaa Løjtnant Amdrup under kraftige Haandklap besteg Talerstolen og takkede med omtrent følgende Ord:

„Mine Damer og Herrer!

Jeg bringer herved det kgl. danske geografiske Selskab min varmeste Tak for den sjældne Ære og

store Anerkjendelse, der ligger i at faa dets Guldmedalje, en Ære og Anerkjendelse, som altid vil staa for mig som et af de smukkeste Minder om Afslutningen af min Virksomhed i Grønland i Geografisens Tjeneste.“

Stærkt Bifald hilste Løjtnant Amdrups Udtalelse.

Efter Mødet blev der afholdt et *Festmaaltid*, hvortil der bl. a. var indbudt *Curlbergfondets Bestyrelse* og *Expeditionens Deltagere*.

I **det andet Møde** holdt Direktor *J. Henningsen* Foredrag om *socialt Forhold i Kina i Forbindelse med den nuværende Krise*. Lysbilleder.

I **det tredje Møde** holdt Dr. phil. *Th. Mortensen* Foredrag om *den danske videnskabelige Expedition til Siam i Aaret 1900*. Lysbilleder.

I **det fjerde Møde** gav Cand. mag. *N. Hartz* Skildringer fra *den danske Expedition til Østgrønland i Aaret 1900*. Lysbilleder.

I **det femte Møde** meddelte Professor, Dr. phil. *Eug. Warming* under Forevisning af Lysbilleder *Exemplar paa Planternes Tilpasning til Vøxestedet*.

Udsigt over den geografiske Udbredelse af nogle i Danmark forekommende Stednavnsklasser.

Af Oberst **Emil Madsen**.
(Slutning.)

Klassen Løse.

Stednavnsklassen Løse har ligesom Stednavnsklassen Lev en mere indskrænket geografisk Udbredelse end Klasserne Hjem, Ing og Sted; men det Omraade, hvor den forekommer, er dog ikke det samme som det, i hvilken Klassen Lev træffes, saa at der næppe er nogen Forbindelse mellem denne og Klassen Løse.

Den kan blot bestemt paavises i Danmark og Sverig, og her forekommer den vel i nogle af de samme Egne, hvor Klassen Lev findes, men ikke i alle, og omvendt forekommer den ogsaa i Egne, hvor Klassen Lev mangler. Hvorvidt den forekommer udenfor Danmark og Sverig, er tvivlsomt, i alt Fald er det overordentlig sparsomt.

Betydningen af Ordet Løse, efter hvilket Klassen har faaet sit Navn, antages at være Græsgang, Fællid, Vænge eller lignende, hvad der bestyrkes ved, at de Steder, hvis Navne høre til denne Klasse, i Reglen findes i et storformet, bakket Jordsmon, i Nærheden af mellemliggende, lave, flade Strøg med vidtstrakte

Enge og Moser, i hvilke det kan forudsættes, at der er eller har været bekvemme, naturlige Græsgange. Der vilde saaledes ikke i Jordbundsforholdene kunne søges nogen Aarsag til det indskrænkede, geografiske Omraade; men andre, ikke nærmere bestemmelige Forhold maa have begrundet dette.

I Danmark er den sædvanlige Form af Endelsen i de Navne, som høre til denne Klasse, Løse, men i ikke faa Navne er denne, som gamle Skrivemaader vise, ændret til Else, en enkelt Gang vistnok ogsaa til Se (Ulse, skrævet Vghløse B.). Omvendt kunne dog ikke alle Navne, hvis Endelse er Else, henføres til denne Klasse; thi der haves Skrivemaader for nogle, der vise, at dette vilde være urigtigt (saaledes Høielse, der findes skrævet Ølsyæ litlæ B., Skjænkelse, der er skrævet Scenkilsø 1085, Vaalse, skrævet Walnæs V., Birkelse Gd., skrævet Birkils c. 1210, Longelse, skrævet Liungæhals V.).

Klassen Løse træffes ofte paa Sjælland, som overhovedet er den Landsdel, i hvilken den fore-